

In memoriam

Mirko Juraj Mataušić
(1944.—2014.)

Mirko Mataušić, franjevac član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, krsnim imenom Juraj, rođio se 3. rujna 1944. u mjestu Medsave kraj Samobora od oca Jure i majke Terezije r. Vraneković. U Red manje braće u Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda ušao je 30. srpnja 1961. i dobio ime Mirko. Prve redovničke zavjete položio je 30. srpnja 1962. godine, a svečane zavjete 8. prosinca 1969. Za svećenika je zaređen u Zagrebu 27. lipnja 1971. godine. Nakon studija teologije u Zagrebu i Münsteru upisao je publicistiku, pastoralnu teologiju i slavistiku u Münsteru. Doktorirao je u Salzburgu 1984. tezom: »Hrvatski katolički tisak 1849.—1900. Predziđe kršćanstva« te postao prvim doktorom publicistike u Hrvatskoj.

Kao franjevac svećenik bio je na raznim službama u Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda: od 1981. do 1984. bio je definator, od 1984. do 1987. tajnik Provincije, od 1987. do 1990. vikar Provincije, a od 1990. do 1996. godine provincijalni ministar. Kao »ratni provincijal« uspio se probiti kroz kukuružište do okupiranog Vukovara i posjetiti braću vukovarskog samostana koji je u to vrijeme bio izložen snažnom granatiranju. Njegov provincijalat obilježen je prijelomnim razdobljem hrvatske povijesti i tu se pokazao kao izvrstan izbor na službi koju je obavljalo uvodeći hrvatske franjeve u novo razdoblje njihova djelovanja. Naravno, ratna događanja u Hrvatskoj uvelike su u obilježila njegov mandat. Kao provincijal nije posustajao u teškim ratnim vremenima, nego je djelotvorno radio na tome da pastoralni i duhovni život u Provinciji odvija što je moguće normalnije. Zahvaljujući njegovoj dalekovidnosti na inicijativu mlade braće pokrenuta je u to vrijeme Franjevačka mladež (Frama). Nakon službe provincijala od 2002. do 2005. bio je voditelj trajne formacije u Provinciji. Bio je duhovnik redovnica. Na službi je bio najviše na Kapitolu, a od 2005. godine u Kozari boku kao suvoditelj mjesečne obiteljske škole za župljane Predragocjene Krvi Isusove.

Na području znanstvenog rada Mataušić je ostavio velik trag. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu predavao je predmete o medijima u pastoralnom djelovanju Crkve na Katedri pastoralne teologije, a na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu predmete o povijesti hrvatskog novinarstva i komunikologiji. Bio je jedan od osnivača Odjela za komunikologiju na Hrvatskim studijima i njezin pročelnik. Inicirao je i sudjelovao u istraživanju »Vjera i moral u Hrvatskoj« te vodio projekt »Utjecaj medija na hrvatsku obitelj«. Autor je više znanstvenih članaka o medijima. Napisao je i nekoliko knjiga. Sa

Suzanom Vrhovski autor je knjige *Kad duša progovori*, a s Vesnom Gračner autor knjiga *Ranjeno dijete i ja*, *Kriza super!* i *Brak za hrabre*. Jedna od manje poznatih tema njegovih istraživanja bio je odnos liberalizma i katolicizma na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Na tu temu napisao je nekoliko znanstvenih radova prateći društvene promjene koje je liberalizam donio u Hrvatsku na prijelomu stoljeća. Bio je aktivan novinar. Pisao je izvješća i reportaže o životu naših radnika u inozemstvu gdje je za vrijeme studija bio dušobrižnik. Postumno mu je o tome izdana knjiga eseja *Svaka ulica zove se Strasse*.

Mataušić je bio jedan od osnivača i prvi predsjednik Društva katoličkih novinara u bivšoj državi, a u Hrvatskoj Hrvatskoga društva katoličkih novinara u okviru kojega je organizirao i vodio tečajeve novinarstva, znanstvene skupove i seminare. Sudjelovao je u radu kršćanskih medijskih udruga u inozemstvu (UCIP, IAKM) te bio član društva medijskih vijeća i član crkvenih medijskih odbora. Niz godina bio je dopisnik AKSE (Aktualnosti kršćanske sadašnjosti) te uređivao tjedni Liturgijsko-pastoralni listić *Kršćanske sadašnjosti*. Ono po čemu će najviše ostati zapamćen u javnosti jest pokretanje Hrvatskoga katoličkog radija 1997. po nalogu Hrvatske biskupske konferencije. Bio je njegov prvi urednik i direktor. Godine 2003. dobio je nagradu Hrvatskoga društva katoličkih novinara za životno djelo.

Mirko Juraj Mataušić preminuo je od posljedica moždanog udara 14. studenog 2014. godine u Zagrebu. Svojim djelovanjem ostavio je dubok trag u znanstvenoj misli osobito na području komunikologije i novinarstva, obilježio je javni život Crkve u Hrvata i svakako ostavio nezaboravan trag u svojoj Provinciji.

• *Daniel Patafta, OFM*